

**Розвиток кластерних ініціатив поширення новітніх методів агроекології
для збереження степового ландшафту
UKR/SGP/OP6/Y4/STAR/LD/2018/22**

ГЕФ ПМГ Україна

Реципієнт	Запорізька обласна громадська організація «Кластер бджільництва «Бджола не знає кордонів»
Ключова сфера	Деградація земель
Операційна фаза	OP 6
Тривалість	08/2018 - 05/2019
Сума Гранту	US\$ 49616
Типи проекту	Поширення інформації, розбудова партнерств, діалог з владою
Партнери	Департамент агропромислового розвитку Запорізької обласної адміністрації, Мелітопольська районна адміністрація, Таврійський державний агротехнічний університет, ГО «Мелітопольський клуб «Спілка бджолярів», ГО «Інформаційно-консультаційний центр «Агро-Таврія»
Співфінансування	ТОВ «Глорія—96», Таврійський державний агротехнічний університет, ЗОГО «Кластер бджільництва «Бджола не знає кордонів»
Адреса і контакти	вул. Курортна 69, м. Запоріжжя e-mail: Bees_Without_Borders@email.ua, тел.: +380951885692

Основна ціль проекту — дослідження та поширення агроекологічних ініціатив, передового досвіду та переваг кластерної моделі розвитку органічного бджільництва.

Результати проекту:

1. Розроблено проект облаштування та оснащення сучасним обладнанням навчально-демонстраційної пасіки органічного бджільництва на базі Таврійського державного агротехнологічного університету, розміром 2 га.
2. Закуплено обладнання, інструменти та сонячні батареї для облаштування 4-х демонстраційних пасік, та проведена публічна презентація-виставка обладнання під час проведення громадських слухань та інших заходів.
3. Закуплено бджолопакели стійких видів бджіл, що сприятиме оновленню бджолиних сімей, та компенсувати їх масову загибель.
4. Здійснена установка обладнання та сонячних батарей для забезпечення пасік відновлюваним видом енергії, що сприятиме зменшенню викидів CO₂, та формуванню екологічної обізнаності громадян.
5. Розпочато підготовку кваліфікованих робітників за спеціальністю «Бджоляр» з терміном навчання 15 тижнів для 25 осіб.
6. Проведено наукові дослідження сучасних методів органічного бджільництва та переваг кластерної моделі поширення передового досвіду розвитку бджільництва, що дозволило визначити можливі напрямки подальшої діяльності щодо впровадження новітніх агроекологічних практик та масштабування їх за рахунок розвитку фермерсько-бджільничних кластерів в Україні. На цій основі було підготовлено аналітичний звіт для подальшого використання в розвитку бджільництва в Україні.
7. Проведено громадські слухання з проблем запобігання деградації земель і розвитку біорізноманіття степового ландшафту 27 жовтня 2018 року в Таврійському державному агротехнологічному університеті в місті Мелітополь за участі 302 осіб—представників громадськості.
8. Проведено два практичні семінари для 200 бджолярів Запорізької та Луганської областей в грудні 2018 року, та три майстер-класи з проблем ведення органічного бджільництва для 30 слухачів в лютому-березні 2019 року, крім того організовано Всеукраїнську конференцію-фестиваль для бджолярів 23-24 березня 2019 року (а також надруковано 300 примірників матеріалів конференції)
9. Виготовлено календар пасічника на 2019 рік з практичними порадами для бджолярів у кількості 500 примірників, що були поширені на трьох громадських заходах.
10. Виготовлено методичні рекомендації для бджолярів-початківців (2 методички по 500 примірників кожна).
11. Виготовлено еко-сумки у кількості 300 штук, що мають функціональне призначення для бджолярів.
12. Виготовлено та розповсюджено роздаткові матеріали з інформацією про проект (500 примірників листівок, 2500 примірників буклетів).
13. Інформація про впровадження проекту та досягнуті результати була поширена на 11 інформаційних сайтах, в соціальних мережах та ЗМІ. Крім того, створено сайт ЗОГО «Кластер бджільництва «Бджола не знає кордонів» (<http://beeswithoutborders.com.ua>)